

EUROOPA KOHTU OTSUS

22. jaanuar 1976*

[...]

Kohtuasjas 60/75,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Pretura di Bovino esitatud taotlus, millega soovitakse saada nimetatud kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

Carmine Antonio Russo

ja

Azienda di Stato per gli Interventi sul Mercato Agricolo (AIMA) (põllumajandusturu sekkumisamet),

eelotsust nõukogu 13. juuni 1967. aasta määruse nr 120/67 (teraviljaturu ühise korralduse kohta) (EÜT 1967, L 117, lk 2269) sätete tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president R. Lecourt, kodade esimehed R. Monaco ja H. Kutscher, kohtunikud A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen ja Lord Mackenzie Stuart,

kohtujurist: G. Reischl,

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

1. 2. mai 1975. aasta määrusega, mis registreeriti Euroopa Kohtus 7. juulil 1975, esitas Pretore di Bovino EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Euroopa Kohtule erinevaid küsimusi nõukogu 13. juuni 1967. aasta määruse nr 120/67 (teraviljaturu ühise korralduse kohta) (EÜT 1967, lk 2269) tõlgendamise kohta.

Küsimused esitati seoses hagiga, mille esitas Itaalia kõva nisu tootja põllumajandusturu sekkumisameti (AIMA) vastu.

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

Tootja väidab, et tema tegevust on kahjustatud AIMA meetmetega sellisel viisil, et AIMA ostis maailmaturult suured kogused kõva nisu ja müüs need edasi Itaalia makaroni-, spageti- ja sarnaste toodete („makaronitoodete”) valmistajatele hindade eest, mis olid märkimisväärselt madalamad ostuhindadest ning tegelikult madalamad sekkumishinnast, mis oli fikseeritud vastavalt teraviljaturu ühist korraldust käsitlevatele sätetele.

2. Itaalia valitsuse inflatsiooni vastu võitlemise raames algatatud meetme eesmärk oli tagada makaronitööstusele varusid hindade eest, mis tagaks tootmise tulutoovuse olenemata maksimaalsetest hindadest, mis olid kehtestatud valmistoodetele hulgi- ja jaemüügi etapis.

Meede võeti kasutusele perioodil, mil maailmaturu hinnad olid märgatavalt kõrgemad kui hinnad, mis olid fikseeritud ühenduse eeskirjade alusel, mille tõttu oli nõuete täitmiseks ebapiisaval määral ühenduses toodetud kõva nisu eksport kolmandatele riikidele keelatud.

Kohtutoimiku alusel on selge, et ühelt poolt oli AIMA poolt makaronitööstuselt nõutav edasimüügihind ligikaudu 13 000 Itaalia liiri tsentneri eest, see tähendab, et hind oli madalam kui 16 400 Itaalia liiri suurune taotlushind ja tegelikult madalam kui 15 000 Itaalia liiri suurune sekkumishind ning et teiselt poolt sai põhikohtuasja hageja 1975. aasta jaanuaris müüdud kõva nisu ühe koguse hinnana 17 000 Itaalia liiri tsentneri eest.

3. Esimese kahe küsimusega soovib riiklik kohus sisuliselt teada saada, kas kõva nisu ostmine liikmeriigi poolt maailmaturult ja selle edasimüük ostuhinnast madalamate hindade eest ja isegi sekkumishinnast madalamate hindade eest on kooskõlas teraviljaturu ühise korraldusega.

Kolmandas, neljandas ja viiendas küsimuses käsitletakse ettevõtjate individuaalset seisukohta riigipoolse ebaseadusliku sekkumise korral hinnakujundamismehhanismis, mis on ette nähtud turu ühise korraldusega, ja tehtavaid järeldusi, kui sellise sekkumise tulemuseks on ühenduse eeskirjade alusel nendele ettevõtjatele antud õiguste rikkumine.

4. Need küsimused on esitatud Euroopa Kohtule teraviljaturul asetleidnud riigipoolse vabatahtliku sekkumise tulemusena, mille eesmärgiks ei olnud mõjutada otseselt hindade kujunemist sellel turul, vaid kontrollida kõvast nisust valmistatavate teatavate toiduainete hindade tõusu tarbijate tasandil.

5. Selline sekkumine liikmesriigi poolt on kooskõlas teraviljaturu ühise korraldusega üksnes siis, kui see ei ohusta selle korralduse eesmärke või toimimist.

Kuna selle korralduse üheks põhieesmärgiks on tagada tootjatele hind, mis põhineb taotlushinnal, on see eesmärk ohustatud, kui riigiasutuse meetmed on sellist liiki, et need mõjutavad turutingimusi ja põhjustavad selle, et hindu ollakse sunnitud alandama alla selle taseme.

Seega tuleb järeldada, et liikmesriigi meede osta maailmaturult kõva nisu ja müüa see hiljem ühenduse turul edasi hinna eest, mis on madalam kui taotlushind, ei ole kooskõlas teraviljaturu ühise korraldusega.

6. See olukord ei tähenda aga seda, et konkreetne tootja saab väita, et ta on kannatanud kahju, kui ta on müünud tooteid kallimalt kui taotlushind, saades seega selliste eeliste osaliseks, mida sellise reguleerimise kohaselt peakski saama.

Tegelikult võib üksiktootja vastavalt ühenduse eeskirjadele nõuda, et temalt ei tohiks ära võtta võimalust saada taotlushinnale ligikaudu vastavat hinda ja igal juhul hinda, mis ei ole madalam kui sekkumishind.

Määruse nr 120/67 tegelikuks eesmärgiks on kaitsta ühenduse põllumajandusliku tootmise arengut maailmahindade kõikumise eest ja tagada seeläbi põllumajandusringkonna rahuldav elatustase ning stabiliseerida turgusid ühenduse maksude ja toetuste abil, kaitstes ühisel põllumajandusturul toimuvat tegevust maailmaturu riskide eest.

7. Selline reguleerimine ei ole seega mõeldud selleks, et tagada asjaomastele isikutele õigus saada kasumit suvalistest turusuunitlustest, kui maailmahindade tase ületab taset, mida peetakse ühise korralduse eesmärkide saavutamiseks soovitavaks.

Järelikult ei saa üksiktalupidaja väita, et ta on ühenduse õiguse alusel kannatanud kahju, kui hind, mille ta on turul tegelikult saanud, ületab taotlushinna.

8. Seega peab riiklik kohus iga juhtumi asjaolude alusel otsustama, kas üksiktootja on kahju kannatanud.

9. Kui selline kahju on põhjustatud ühenduse õiguse rikkumise teel, vastutab riik kannatanule tekkinud tagajärgede eest riigi vastutust käsitlevate riiklike õigusnormide alusel.

Kohtukulud

10. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Itaalia valitsuse ja komisjoni kohtukulusid ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus riiklikus kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS,

vastates Pretore di Bovino 2. mai 1975. aasta määrusega esitatud küsimustele, otsustab:

13. juuni 1967. aasta määruse nr 120/67 (teraviljaturu ühise korralduse kohta) sätteid tuleb tõlgendada järgmiselt:

a) liikmesriigi meede osta maailmaturul kõva nisu ja müüa see hiljem ühenduse turul edasi hinna eest, mis on madalam kui taotlushind, ei ole kooskõlas turgude ühise korraldusega;

